

DOI: <https://doi.org/10.15407/preislamic2021.02.181>

UDC 778.5:7.046.1(32)

IMAGES OF ANCIENT EGYPT IN MODERN MASS CULTURE (ON THE EXAMPLE OF THE FILM “GODS OF EGYPT”)

I. V. Usenko

Student

V. N. Karazin Kharkiv National University

4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine

usenkingo@gmail.com

This article with the help of semiotic and hermeneutic methods highlights the representation of Ancient Egypt images in mass modern culture on the example of the film “Gods of Egypt”. Nowadays the interest in ancient Egyptian art culture and history is presented not only in scientific perspective but also in mass culture. Each of these works includes a unique vision and interpretation of myths and history created by the author. However not all of them include representation of history and culture of Egypt that may be called authentic. This work with the help of analysis depicts the way of interpretation of mythological material in the film, namely the interpretation of Osiris myth, myths about the Solar vessel and the afterlife. The images of Egyptian gods are examined and compared with their representation in the film, particularly it is made with the help of colour symbolism in Egyptian culture. It also turns out, that film as a product of modern mass media includes techniques, that belong to mass culture such as citation technique (depiction of Sauron’s tower – Barad Dur from the thrilogy by J. R. R. Tolkien, filmed by the director Peter Jackson), standardization, usage of basic plots (conflict between good and evil). Mass culture is a phenomenon which is based on the generalization and availability, but in many cases it leads to simplification that violates the logic of authentic meanings. Therefore, despite the fact that “Gods of Egypt” include the reflection of Egyptian culture and mythology, the analysis showed that the film lost its authenticity and logic of perception (binary that is represented in the ancient Egyptian culture by terms “Isfet and Maat”) due to standardization. Also the accent in the film was made on the conflict between good and evil, presented by figures of Seth and Horus.

Keywords: mass modern culture, “The Gods of Egypt”, Osirian Myth, Osiris, Egyptian culture, Egyptian mythology

I. B. Усенко

ОБРАЗИ ДАВНЬОГО ЄГИПТУ В СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ КУЛЬТУРІ (НА ПРИКЛАДІ ФІЛЬМУ “БОГИ ЄГИПТУ”)

Інтерес людства до культури Давнього Єгипту ніколи не згасав з часів античності й мав різне вираження в різні часи. Результатом інтересу греків та римлян до Єгипту стало запозичення. Саме греки були схильні до розуміння єгипетської культури як прототипу власної: Геродот постійно називав єгипетських богів грецькими іменами та ототожнював їх з богами грецького пантеону. Зокрема, Осіріс ототожнюється з Діонісом, Сет – з Тіфоном, Амун – із Зевсом [Плутарх 1996]. Врешті, Плутарх подав у своєму трактаті “Про Осіріса й Ісіду” послідовний огляд осірічного міфу та його тлумачення.

Наразі інтерес до давньоєгипетського мистецтва, культури та історії Давнього Єгипту представлений не тільки в науковому ракурсі (Ж.-Ф. Шампольйон, О. Марієт, Е. У. Бадж, Я. Ассман, Б. Адамс, Б. О. Тураєв, Ю. Я. Перепьолкін), а й у масовій

культури: трилогія “Мумія” (1999, 2001, 2008) Стівена Соммерса, “Клеопатра” Джозефа Манкевича (1963) з Елізабет Тейлор у головній ролі, “Клеопатра” Сесіля Б. Де Мілля (1934) з Клодет Кольбер у головній ролі, “Принц Єгипту” (1998) Бренді Чапман, мультсеріал “Тутенштейн” (2003–2008) Боба Річардсона, “Фараон” (однойменний фільм Єжи Кавалеровича (1966) за мотивами роману Болеслава Пруса (1895)), комп’ютерна гра “Assassin’s Creed: Походження” (2017), серія книжок “Хроніки Кейна” Ріка Ріордана (2010–2012), “Клеопатра” (1889) Генрі Гаггарда, “Смерть приходить наприкінці” (1944) Агати Крісті, навіть опера – “Аїда” (1870) Джузеппе Верді. У кожному з цих творів наявні авторське бачення та інтерпретації міфів та історії: викликаючи цікавість до давнини, не всі вони, втім, містять близьку до автентичної репрезентацію культури та історії Єгипту.

Розглянемо ставлення сучасних митців до давньої культури та їхній спосіб інтерпретації міфології і культури минулого на прикладі фільму “Боги Єгипту” Алекса Прояса 2016 року. З’ясуємо, що саме цікавить сучасного режисера зокрема і масову культуру загалом у спадку Давнього Єгипту в наш час.

Перш ніж перейти до аналізу фільму, звернімося до міфів. В основі сюжету “Боги Єгипту” лежить осірічний міф. Сам сенс міфу полягає в тому, що Осіріс був першим померлим, який потім воскрес, – після цього кожен єгиптянин може воскреснути в Дуаті. Але цей факт у фільмі не дістав гідної інтерпретації, “воскресіння” зображується як те, що завжди відбувалося з єгиптянами, а не те, що виникло в них через смерть одного з богів.

У фільмі все починається з коронації Хора, під час якої Сет убиває Осіріса, осліплює Хора, забравши його очі, та стає володарем Єгипту. Також він змінює “правила” Світу померлих: тепер потрапити до міста вічного життя може тільки заможна людина. Сам потойбічний світ зображується як вічний шлях, під час проходження якого людина має пройти дев’ять брам, після чого вона потрапляє на суд, де зважують кількість золота, яку вона має з собою. І якщо воно більше за вагою за перо, то вона потрапляє до міста вічного життя.

За давньоєгипетськими міфами, людина після смерті має пройти браму, яку охороняють духи, оминати яких можна, тільки якщо назвеш імена як брам, так і охоронців, які зустрічаються людині під час усього її шляху [Лаврентьева 2012, 115].

Весь успіх перебування в Дуаті залежить від знання потрібних слів: для цього в Єгипті виникли тексти “Іншого світу”, наприклад *Тексти саркофагів*, які містять у собі “Книгу Двох Шляхів”. “Книга Двох Шляхів” є певною картою потойбічного світу та усіх перешкод, зокрема й ворогів, яких людина зустрічає на шляху до зустрічі з Великим Богом [Лаврентьева 2012, 108].

Суд над померлим зображено у *Книзі мертвих*, замовити яку міг будь-хто, у кого вистачало коштів. Сцену суду містить у собі її т. зв. 125-та глава [Липинская, Марциняк 1983, 106]. Серце зважують на Вагах Істини, та якщо воно буде більше за вагою, аніж перо Маат, то померлого з’їдає створіння Амнат [Рак 2004, 17].

Розглянемо відображення у фільмі цих уявлень. У стрічці залишається лише концепція брами, проходження через яку нам не показують. Захисників нам теж не показують, але можна побачити дві статуї, які можуть виконувати їхню роль. Ваги також наявні у фільмі, але немає чудовиська Амнат, що, за міфологією, з’їдає серце звинуваченого в разі, якщо воно було важче за перо Маат [Рак 2004, 25]. Замість цього у фільмі людина просто розпадається на атоми, що не збігається з віруваннями єгиптян про остаточну долю після смерті.

Окрім цього, у фільмі велику роль відіграє Анубіс, який є провідником померлих. У міфології він також виконує функцію провідника та й ще зважає серце людини під час суду [Липинская, Марциняк 1983, 144]. Окрім того, поруч перебуває Тот, який записує результат зважування та вирок [Липинская, Марциняк 1983, 99]. У фільмі ж суд веде міфічна невідома істота, більш схожа на мумію, аніж на будь-якого наявного в єгипетській міфології бога.

Звернімося до того, який вплив мав статус людини на її подальшу долю в потойбічному світі й узагалі на можливість потрапити туди. У Давньому царстві шлях у Дуат був відкритий, найімовірніше, лише для фараона. Правитель, який за життя вважався втіленням бога Хора, після смерті ототожнювався з Осірісом. Заради того, щоб спростити йому перевтілення й забезпечити вічне правління в загробному світі, були створені *Тексти пірамід*. Вже в Середньому царстві відбувається т. зв. демократизація заупокійних уявлень у похованнях шляхетних чиновників і номархів – про це свідчить поява *Текстів саркофагів*. У Новому царстві *Книгу мертвих*, записану на папірусі, могла придбати приватна особа, здатна оплатити роботу писця. За *Текстами саркофагів*, вже не тільки царя, а й будь-якого єгиптянина після смерті ототожнювали з Осірісом [Липинская, Марциняк 1983, 67–68].

За уявленнями єгиптян, долі людей після проходження суду відрізнялися: звичайна людина потрапляла у вдалому випадку до полів Іару [Липинская, Марциняк 1983, 108], тоді як фараони приєднувалися до почту човна Сонячного бога [Smith 2017, 341]. Про це все, як і про ототожнювання померлих з Осірісом, у фільмі не згадано. Наприкінці фільму Хор, який став царем Єгипту, скасовує наказ Сета: тепер доля людини в Дуаті не залежить від її заможності, а зважувати на суді будуть тільки її вчинки.

У фільмі було зображено два човни: один у Дуаті, який виконував функцію перевезення мертвих, а другий – небесний човен Ра. Частково його зображення у фільмі збігається з міфологією. Цей образ було пов'язано не тільки з небесним човном сонячного бога, а й узагалі з уявленням про човен, який перевозив померлих до потойбічного життя [Smith 2017, 23]. У деяких похованнях можна знайти моделі човнів, конкретного трактування яких не можна пояснити. Але існує декілька версій, що це була модель човна Ра, які розміщувалися в похованнях доби Середнього царства, задля того щоб дати змогу померлим мандрувати в човні бога сонця [Smith 2017, 17–22].

Розглянемо зображення сонячного човна Ра у фільмі. На ньому Ра перебуває один, десь у космосі. Зовнішньо човен має спільні риси з міфологічним: схожість полягає в наявності золотого трону. Відмінністю є наявність у фільмі в човна крил (у міфології він рухається за допомогою весел та магії). Також міфологічний човен, згідно з його зображеннями, має більш реалістичний вигляд, а у фільмі він більш схожий на летючий корабель футуристичного стилю зі скла з хвостом та колесом. За міфологією, було два човни Сонячного бога, які поділялися на денний та нічний. У “Богах Єгипту” Ра перебуває на човні один, а за міфологією на човні, окрім сонячного бога, також були й інші боги: Маат і Хатхор, які є втіленням Ока Ра, Тот, Хор Бехдетський, Хор (син Ісиди та Осіріса), Шу та Онуріс, Ху, Сіа, Сехем та Хех [Рак 2004, 81–82]. Окрім того, місце на човні займає Сет, який є захисником сонця та часто на зображеннях убиває Апопа [Assmann 2005, 69].

Сам Сет у фільмі демонізується та розглядається як всевітнє зло, хоча в міфології він не вважається повністю негативною постаттю. За міфологією, він є богом пустель і грози. Неоднорідність тлумачення його образу полягає в тому, що хоча в осірічному міфі він вважається вбивцею і зрадником, але в епоху II династії, а надалі – за XIX і XX династій він вважався заступником фараона [Липинская, Марциняк 1983, 203].

Під час правління царя Перібсена відбулося посилення культу Сета, що відобразилося у зміні титульного імені фараона – Хорове ім'я було замінено на Сетове ім'я. Головним містом культу Сета вважався Омбос [Карлова 2020, 1249–1252]. Імена царів Сеті I і Сеті II мали значення “The son of the Sun, the man of Seth, beloved of Ptah” [Bogg 2007].

Окрім того, Сета не вбиває Хор, як це зображено у фільмі. Сюжет фільму зосереджено на боротьбі Сета і Хора, який мстить за вбивство батька, а також повертає владу у свої руки. Під час правління Сета становище в Єгипті було дуже погане: майже всі його мешканці перебувають у неволі і працюють на будівництві великої вежі, яку Сет будує заради визнання батька. До речі, одна з рис, притаманних масовій культурі, – це цитування інших творів мистецтва. Зовнішній вигляд вежі Сета нагадує башту Саурана – Барад Дур – із трилогії Д. Р. Толкіна, екранізованої режисером Пітером Джексоном. Це схоже більше на цитування “Володаря перснів”, аніж на фантазію на тему єгипетської архітектури.

Перейдімо до зовнішнього вигляду персонажів у фільмі, який теж відрізняється від їхнього класичного міфологічного зображення. У класичному варіанті Осіріса зображували вічно молодим, що підкреслювалось кольором його шкіри (зелений – колір вічного життя [Лаврентьева 2012, 130]), в одязі білого кольору або сповитого, ніби мумія. На голові в нього була корона Атеф або Уререт [Рак 2004, 53]. У фільмі Осіріса зображено старим, що є відбитком ставлення до “царського” вигляду в сучасній культурі: мудрість царя підкреслюють його літнім віком. Ще одним “маркером” поважності є зображення його в одязі білого і золотого кольорів.

Сета зображено не в червоних тонах, як це було узвичаєно в міфології, а з темним волоссям та смаглявою шкірою. Його одяг також чорного й сірого кольору. У такий спосіб підкреслено його належність до умовного зла. Але в Давньому Єгипті чорний колір був символом воскресіння та святості [Boddy-Evans 2019]. У фільмі в його одязі переважає чорний колір для підкреслення контрасту з Хором (який у “людському обличчі” переважно ходить у світлому кольорі, а в “істинному” – носить золотий) та Осірісом. Треба зауважити, що, за міфологією, кольором Сета вважався червоний, який асоціювався з хаосом, руйнуванням і пустелею і був протилежністю білому, зеленому і чорному кольорам на чорний, як і зелений, вважався кольором родючості, оновлення, безсмертя й нового життя [Лаврентьева 2012, 130]. Окрім того, чорний вважався кольором Осіріса як колір потойбічного світу, де кожної ночі оновлюється сонце [Boddy-Evans 2019].

Хор у людському вигляді у фільмі також носить одяг золотого кольору або білого, як його батько. Золото наявне і в його “істинному обличчі”: у ньому він – золотий сокіл з великими крилами. Це можна вважати, як і у випадку з Сетом, гарною метафорою його міфологічного вигляду: Хор зображувався з головою сокола та короною Верхнього та Нижнього Єгипту – *пшиент*. Хор носить цю корону, бо, за міфами, він об'єднав “Царство Осіріса” й відбудував усі храми та місто, які порушив Сет [Рак 2004, 127]. У цьому разі його кольорове рішення збігається з міфологією. Також одним зі складових імен титулу фараона було “Золоте ім'я” (“Horus of Gold”). Золотий асоціювався з вічністю, а ще вважався кольором плоті богів й використовувався з метою підкреслення вічності й непорушності [Boddy-Evans 2019].

Отже, навіть у зовнішньому вигляді Сет протиставляється Осірісу й Хору. Його зображено як суттєво негативного персонажа. Алекс Прояс, режисер, у своєму фільмі бере за основу міфологічний матеріал, але не враховує його особливості.

Відтворення зовнішнього вигляду богів, Дуату, всього того, що було притаманне єгипетській міфології та культурі, більше співвідноситься із сучасними образами (чорний – як колір ворога у випадку з Сетом, зображення Осіріса літнім для підкреслення мудрості царя). Міфи для фільму – тільки основа для зображення вічного конфлікту – боротьби добра й зла.

Але світ єгиптян – бінарний: погане начало не може абсолютно загинути, тому що без наявності зла добро не зможе виявляти свої гарні якості, через що обидві ці сили мають існувати на цьому світі. Хор для єгиптян – володар усього шляхетного: думки та розуму, усього здорового та упорядкованого. Сет же – усе бурхливе, нерозумне та неупорядковане, також його пов'язували із сонячними затемненнями. За Плутархом, це навіть закладено в його імені, тому що Сет означає “те, що губить”, “те, що чинить насилля” [Плутарх 1996, 24]. Сам же Хор вважається закінченим та ідеальним; він не знищив Сета зовсім, але позбавив його сили та заповзятливості, після чого Сет став захисником сонячного човна.

Бінарність світу єгиптян і взаємозв'язок Сета й Осіріса відтворено також у таких поняттях, як Маат (правда, справедливість) [Жданов 2006, 37] та Ісефет (хаос, несправедливість, насилля). Осіріса називали “володарем Маат”. Як “володар Маат” і суддя потойбічного світу, Осіріс винагороджував добро й карав зло [Smith 2017, 135]. Сет же в пізньому періоді історії мав титул “володар Ісефет”, що вважалася протилежністю Маат й означала безлад, хаос, а також заперечення тих якостей, які в сукупності становлять норму. Головним борцем з Ісефет вважався цар [Карлова 2018, 42–44].

Звернімося до фільму. Після встановлення влади Сета Єгипет зазнає лиха, як можна зрозуміти – за порушення порядку-*маат*, раніше встановленого Осірісом. Згідно із зазначеним вище, можна зробити висновок, що “Боги Єгипту” є гарним прикладом того, які саме факти й шаблони є пізнаваними в сучасній масовій культурі. Але ж це, на жаль, не відображає глибинних сенсів єгипетської культури й міфології, на які спирається фільм.

Масова культура – це феномен, в основі якого лежать узагальнення і доступність: її продукти доступні будь-якому члену суспільства, який володіє певними культурними кодами. У випадку з “Богами Єгипту” ми бачимо, як у результаті спрощення було втрачено основний сенс міфологічного спадку єгипетської культури: через використання базового для масової культури сюжету “боротьба добра і зла” було втрачено основний принцип “бінарності”, притаманний єгипетській культурі. Тобто акцент у фільмі зроблено на протистоянні добра та зла, героя та антагоніста в дуже спрощеній та шаблонній формі.

Отже, фільм “Боги Єгипту” містить у собі елементи, запозичені з єгипетської культури й історії, але, попри це, у сюжеті порушується логіка світогляду єгиптян, що призводить до спрощення автентичних сенсів. Фільм зорієнтований на світосприйняття, яке притаманне сучасній масовій культурі.

Проте використання масовою культурою міфологічного або історичного матеріалу може бути дуже цікавим та продуктивним, і навіть допомогти в осмисленні сучасних проблем та теорій, але за умови поваги до джерела і гідної інтерпретації оригінального глибокого сенсу.

Таким прикладом, де єгипетську цивілізацію відтворено добре, й збережено баланс між повагою до матеріалу та художньою ідеєю, є фільм “Фараон” Єжи Кавалевича.

ЛІТЕРАТУРА

- Жданов В. В. *Эволюция категории Маат в древнеегипетской мысли*. Москва, 2006.
- Карлова К. Ф. Сет – Владыка Исефет: к вопросу об интерпретации эпитета // *Вестник Московского государственного областного университета*. Серия: История и политические науки. 2018. № 3.
- Карлова К. Ф. Перибсен и Нижний Египет // *Ориенталистика*. 2020. Вып. 3. № 5.
- Лаврентьева Н. В. *Мир ушедших. Дуат: образ иного мира в искусстве Египта (Древнее и Среднее Царства)*. Москва, 2012.
- Липинская Я., Марциняк М. *Мифология Древнего Египта* / Пер. с польского Э. Я. Гессен. Москва, 1983.
- Плутарх. *Исида и Осирис* / Пер. с древнегреческ. Н. Н. Трухиной. Киев, 1996.
- Рак. И. В. *Египетская мифология*. Харьков, 2004.
- Assmann J. *Death and Salvation in Ancient Egypt* / transl. by D. Lorton. Ithaca – London, 2005.
- Boddy-Evans A. Colors of Ancient Egypt. 2019. URL: <https://www.thoughtco.com/colors-of-ancient-egypt-43718> (дата звернення: 20.02.2020).
- Bogg J. Ancient Egyptian Royalty. 2007. URL: <http://djoserkara-royalty.blogspot.com/> (дата звернення: 20 February, 2020).
- Smith M. *Following Osiris*. Oxford, 2017.

REFERENCES

- Karlova K. F. (2018), “Set – Vladyka Isefet: k voprosu ob interpretatsii epiteta”, *Vestnik Moskovskogo gosudarstvennogo oblastnogo universiteta*. Seriya: Istorija I politicheskiye nauki, No. 3. pp. 40–7. (In Russian).
- Karlova K. F. (2020), “Peribsen i Nizhniy Egipet”, *Orientalistika*, Vol. 3, No. 5, pp. 1249–58. (In Russian).
- Lavrentyeva N. V. (2012), *Mir ushedshikh. Duat: obraz inogo mira v iskusstve Egipta (Drevneye i Sredneye Tsarstva)*, Russkiy fond sodeystviya obrazovaniyu i nauke, Moscow. (In Russian).
- Lipinskaya Y. and Martsinyak M. (1983), *Mifologiya Drevnego Egipta*, translated by E. Gessen, Iskustvo, Moscow. (In Russian).
- Plutarkh (1996), *Isida i Osiris*, translated by N. Trukhina, UTSIMM-PRESS, Kiev. (In Russian).
- Rak. I. V. (2004), *Egipetskaya mifologiya*, Knizhnyy klub, Kharkov. (In Russian).
- Zhdanov V. V. (2006), *Evolutsiya kategorii Maat v drevneyegipetskoj mysli, Sovremennyye tetrad*, Moscow. (In Russian).
- Assmann J. (2005), *Death and Salvation in Ancient Egypt*, translated by D. Lorton, Cornell University Press, Ithaca and London.
- Boddy-Evans A. (2019), “Colors of Ancient Egypt”, available at: <https://www.thoughtco.com/colors-of-ancient-egypt-43718> (accessed: 20.02.2020).
- Bogg J. (2007), “Ancient Egyptian Royalty”, available at: <http://djoserkara-royalty.blogspot.com/> (accessed: 20.02.2020).
- Smith M. (2017), *Following Osiris*, Oxford University Press, Oxford.

І. В. Усенка

ВОБРАЗИ СТАРАЖЫТНАГА ЕГІПТУ Ў СУЧАСНАЙ МАСАВАЙ КУЛЬТУРЫ (НА ПРЫКЛАДЗЕ ФІЛЬМУ “БАГІ ЕГІПТУ”)

У дадзеным артыкуле з дапамогай семіятычнага і герменеўтычнага метадаў выяўляецца, як адлюстраваны вобразы Старажытнага Егіпту ў сучаснай масавай культуры на прыкладзе фільму “Багі Егіпту”. У цяперашні час інтарэс да мастацтва, культуры і гісторыі Старажытнага Егіпту прадстаўлены не толькі ў навуковым ракурсе, а і ў масавай культуры. У кожным з гэтых твораў прысутнічае аўтарскае бачанне і інтэрпрэтацыя міфаў і гісторыі, выклікаючы цікаўнаць да мінулага, аднак не ўсе яны змяшчаюць блізкую да аўтэнтычнай рэпрэзентацыю культуры і гісторыі Егіпту. У працы, з дапамогай аналізу, разглядаецца спосаб інтэрпрэтацыі міфалагічнага матэрыялу ў фільме, а менавіта асірычны міф, сонечны човен, іншы свет. Даследуюцца і суадносяцца вобразы егіпецкіх багоў з іх выявамі ў фільме, у прыватнасці, з дапамогай сімвалікі колеру ў егіпецкай культуры. Выяўляецца, што ў фільме, як прадукце сучаснай масавай культуры, змяшчаюцца метады, прыналежныя масавай культуры, такія як цытаванне (выяўленне вобразу башні Саурана – Барад Дур – з трылогіі Дж. Р. Толкіна, экранізаванай рэжысёрам Пітэрам Джэксанам), стандартызацыя, выкарыстанне базавых сюжэтаў (барацьба добра і зла). Масавая культура – гэта феномен, у аснове якога ляжыць абагульненне і даступнасць, але ж у шматлікіх выпадках гэта прыводзіць да спрошчаннасці, што парушае логіку аўтэнтычных сэнсаў. Такім чынам, нягледзячы на тое, што “Багі Егіпту” змяшчаюць адлюстраванне егіпецкай культуры і міфалогіі, падчас аналізу было выяўлена, што праз стандартызацыю ў фільме былі страчаны аўтэнтычныя сэнсы, парушана логіка ўспрыняцця (бінарнасць, што ў старажытных егіпцянаў змяшчаецца ў паняццях Ісэфет і Маат). Таксама акцэнт у фільме быў зроблены на барацьбу добра і зла, прадстаўленай фігурамі Сета і Хора.

Ключавыя словы: сучасная масавая культура, асірычны міф, “Багі Егіпту”, Асірыс, егіпецкая міфалогія, егіпецкая культура

І. В. Усенка

ОБРАЗИ ДАВНЬОГО ЄГИПТУ В СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ КУЛЬТУРІ (НА ПРИКЛАДІ ФІЛЬМУ “БОГИ ЄГИПТУ”)

У статці за дапамогаю семіотычнага і герменевтычнага методу розкрываецца, як відтворена образы Давнього Єгипту в сучасній масовій культурі на прыкладзі фільму “Боги Єгипту”. Наразі інтарэс до даўняоегіпецкага мистецтва, культуры та історыі Давнього Єгипту прадставлены не толькі в навуковым ракурсі, а й у масовій культурі. У кожному з цих творів наяўні аўтарскае бачанне та інтэрпрэтацыя міфаў та історыі: выклікаючы цікаўнасць до даўніны, не всі вони, втім, містыць блізьку до аўтэнтычнай рэпрэзентацыю культуры та історыі Єгипту. У работі за дапамогаю аналізу разглядаецца спосіб інтэрпрэтацыі міфалагічнага матэрыялу у фільмі, а саме осірічнаго міфу, міфу про сонячний човен, потойбічний світ. Досліджуюцца і співвідносяцца образы егіпецкіх богів з іхнім зображэнням у фільмі, зокрема і за дапамогаю сімвалікі кольору в егіпецкай культурі. Напрыклад, выяўляецца, што у фільмі, як прадукці сучаснай масовоі культуры, наяўні прыёмы, прытанманні масовій культурі, як-от цитування (зображэння образу башты Саурана – Барад Дур – із трылогіі Д. Р. Толкіна, экранізаваной рэжысёрам Пітэром Джэксанам), стандартызацыя, выкарыстання базавых сюжэтів (боротьба добра і зла). Масова культура – це феномен, в основі якога лежать узагальненне і даступнасць, але ж у багатьох выпадках це прыводить до спрошчэння, што парушае логіку аўтэнтычных сэнсів. Отже, попри те што в “Богам Єгипту” містыцца відбіття егіпецкай культуры й міфалагіі, завдякі аналізу выявлено, што через стандартызацыю у фільмі было втрачано аўтэнтычны сэнсы, парушано логіку спрыяння (бінарнасць, што в даўніх егіпцянаў містыцца в паняццях Ісэфет і Маат). Також акцэнт у фільмі было зроблено на боротьбі добра і зла, прадставленых постацямі Сета і Хора.

Ключові слова: сучасна масова культура, осірічний міф, “Боги Єгипту”, Осіріс, егіпецка міфалогія, егіпецка культура